

Jelen előterjesztés csak tervezet, amelynek közigazgatási egyeztetése folyamatban van. A minisztériumok közötti egyeztetés során az előterjesztés koncepcionális kérdései is jelentősen módosulhatnak, ezért az előterjesztés jelen formájában nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

A dokumentum célja a társadalmi egyeztetés elindítása és a jogalkotási folyamat átláthatóvá tétele, amelynek alapján, illetve eredményeként a mellékelt tervezet valamennyi tartalmi és formai eleme módosulhat!

A tervezet előterjesztője

2011. évi ... törvény a határon átnyúló tartási ügyekben a központi hatósági feladatok ellátásáról

A tartásdíj-követelések és a tartással kapcsolatos egyéb igények határon átnyúló érvényesítésének elősegítése érdekében az Országgyűlés a következő törvényt alkotja:

I. fejezet Általános rendelkezések

A törvény alkalmazása

1. §

Ezt a törvényt kell alkalmazni

a) a tartással kapcsolatos ügyekben a joghatóságról, az alkalmazandó jogról, a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, valamint az e területen folytatott együttműködésről szóló 4/2009/EK rendelet (a továbbiakban: Rendelet),

b) a gyermektartás és a családi tartások egyéb formáinak nemzetközi behajtásáról szóló, 2007. november 23-i hágai egyezmény (a továbbiakban: hágai egyezmény), valamint

c) a tartási ügyekre vonatkozóan az igazságügyért felelős miniszter által közzétett viszonyossági nyilatkozat (a továbbiakban: viszonyossági nyilatkozat),

alapján előterjesztett, tartási igénnyel kapcsolatos kérelmek (a továbbiakban együtt: kérelem) központi hatóság által történő intézése során.

Értelmező rendelkezések

2. §

E törvény alkalmazásában:

a) kérelmező: a tartási igénynek a Rendelet, a hágai egyezmény vagy viszonyossági nyilatkozat alapján kérelmet előterjesztő jogosultja vagy kötelezettje (törvényes képviselője), továbbá a tartási ügyben hozott határozat elismerésének és végrehajthatóvá nyilvánításának, vagy a határozat végrehajtásának érdekében benyújtott kérelem szempontjából olyan állami szerv, közintézmény, amely a tartásra jogosult személy helyett jár el, vagy amely a tartás helyett nyújtott ellátások után visszatérítésre jogosult;

b) különleges intézkedés: a Rendelet 53. cikke és a hágai egyezmény 7. cikke szerinti különleges intézkedés, valamint a viszonyossági nyilatkozattal érintett ügyekben a hágai egyezmény 7. cikkének megfelelő tartalmú intézkedés.

II. fejezet

Külföldre irányuló kérelmek intézése

A kérelem előterjesztése

3. §

(1) A kérelmet a Magyarországon lakó vagy tartózkodó kérelmező – a (2) és (3) bekezdésben foglalt kivétellel – a lakóhelye, tartózkodási helye vagy a munkahelye szerint illetékes helyi bíróságon terjesztheti elő.

(2) A tartásdíj fizetésére kötelező belföldi bírósági határozat külföldi államban történő elismerése és végrehajthatóságának megállapítása vagy végrehajtása iránti kérelmet – ideértve az ilyen kérelemmel egyidejűleg előterjesztett más kérelmet is – az első fokon eljáró bíróságnál is elő lehet terjeszteni.

(3) A különleges intézkedés iránti megkeresés kiadása érdekében közvetlenül a központi hatóságnál kell kérelmet előterjeszteni.

A bíróság eljárása

4. §

(1) A bíróságnak a kérelem központi hatóság részére történő továbbítására szolgáló eljárása polgári nemperes eljárás, melyre – ha e törvény másként nem rendelkezik – a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény szabályait a polgári nemperes eljárás sajátosságaiból eredő eltérésekkel kell megfelelően alkalmazni.

(2) A bírósági titkár és a bírósági ügyintéző az e törvénnyel a bíróság hatáskörébe utalt bármely eljárási cselekményt elvégezheti.

5. §

A kérelmet írásban kell előterjeszteni; ha a kérelem előterjesztésére a Rendelet vagy a központi hatóság nyomtatványt rendszeresített, a kérelmet a nyomtatvány kitöltésével kell előterjeszteni.

6. §

(1) A bíróság a személyesen, jogi képviselő nélkül eljáró kérelmezőt a kérelem előterjesztésének módjáról, a kérelemben közlendő adatokról, a kérelmező jogairól és kötelezettségeiről tájékoztatással látja el, a nyomtatványok kitöltésében részére segítséget nyújt.

(2) A bíróság a kérelem tárgyában szükség esetén meghallgathatja a kérelmezőt.

7. §

(1) Ha a kérelem hiányos vagy más okból kiegészítésre, kijavításra szorul, a bíróság – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel – hiánypótlást rendel el.

(2) A bíróság hivatalból gondoskodik a mellékelendő bírósági iratok kérelemhez történő csatolásáról, és a szükséges bírósági igazolások, tanúsítványok külön jogszabály szerinti kiállításáról vagy ennek érdekében az illetékes bíróságot, hatóságot keresi meg.

8. §

A kérelmező részére engedélyezett költségmentesség a kérelemnek a megkeresett külföldi állam központi hatóságához történő továbbításáig, illetve ezt követően a kérelem teljesítése érdekében szükségessé váló újabb irat- vagy adattovábbítás tekintetében illeti meg a kérelmezőt.

9. §

(1) Ha a kérelmező költségmentességben részesül, az iratok idegen nyelvre történő fordításának költségeit a bíróság előlegezi és az állam viseli.

(2) Ha a kérelmező részére a bíróság nem engedélyezett költségmentességet, a kérelmező köteles a fordítás előrelátható költségeinek megelőlegezésére; a bíróság felhívásának megfelelően a költségeket bírósági letétbe kell helyezni.

(3) A bíróság a szakértői díj megállapítására és kifizetésére vonatkozó szabályok megfelelő alkalmazásával jár el a fordítási költség megállapítása és kifizetése során.

10. §

(1) A bíróság a kérelem központi hatóság részére történő továbbítását végzéssel elutasítja, ha a kérelem nem tartozik a Rendelet, a hágai egyezmény vagy a viszonyossági nyilatkozat hatálya alá.

(2) A bíróság az eljárást – kivéve a költségmentesség esetét – megszünteti akkor is, ha a kérelmező a fordítás költségeit felhívásra nem előlegezte meg.

(3) Ha a kérelem továbbítása elutasításának vagy az eljárás megszüntetésének nincs helye, a bíróság a hiánytalan kérelmet és mellékleteit megküldi a központi hatóságnak és értesíti arról, hogy a kérelmezőt költségmentességben részesítette vagy a fordítási költségek letétbe helyezésére sor került.

A központi hatóság eljárása

11. §

Ha a kérelem a bíróságnál terjeszthető elő, a központi hatóság azt megküldi az illetékes bírósághoz.

12. §

Ha a bíróság által továbbított kérelem vagy a különleges intézkedés iránti kérelem hiányos, a központi hatóság

a) a kérelmezőt – a nyilvános és a bíróság, hatóság jogszabállyal rendszeresített nyilvántartásában szereplő adatok kivételével – határidő tűzésével felhívja a hiányok pótlására vagy szükség esetén a bíróságot keresi meg a hiányok pótlása érdekében,

b) megkeresi a bíróságot a kérelem tárgyában hozott bírósági határozat, kiállított bírósági irat kijavítása, kiegészítése érdekében vagy más hatóságot a kérelem továbbításához szükséges iratok, adatok rendelkezésre bocsátása érdekében.

13. §

A kérelem és mellékleteinek idegen nyelvre történő lefordíttatásáról a központi hatóság gondoskodik és felhívja a fordítás készítőjét, hogy a felmerült fordítási költségre vonatkozó iratokat közvetlenül a kérelmet felvevő bíróságnak küldje meg.

14. §

Ha a kérelemnek, illetve a kérelem alapján a különleges intézkedés megtétele iránti megkeresésnek a megkeresett állam központi hatósága (a továbbiakban e fejezetben: külföldi központi hatóság) részére történő továbbításának a Rendelet, a hágai egyezmény vagy a viszonyossági nyilatkozat alapján nincs helye, a központi hatóság erről a kérelmezőt tájékoztatja.

15. §

(1) A központi hatóság megküldi a kérelmet vagy a különleges intézkedés megtétele iránti megkeresést és mellékleteit a külföldi központi hatóságnak és erről, továbbá a külföldi központi hatóság által megtett intézkedésekről tájékoztatja a kérelmezőt.

(2) A központi hatóság figyelemmel kíséri a kérelem, a különleges intézkedés megtétele iránti megkeresés teljesítését és arról szükség esetén tájékoztatást kér a külföldi központi hatóságtól.

16. §

A 11-15. §-ban foglalt rendelkezések szerint kell eljárni, ha a kérelemnek a külföldi központi hatósághoz történő továbbítását követően válik szükségessé a kérelem teljesítése érdekében újabb irat vagy adat továbbítása.

17. §

A központi hatóság az általa rendszeresített kérelem-nyomtatványt közzéteszi a honlapján és az ügyfélfogadásra nyitva álló helyiségeiben.

III. fejezet

Külföldről érkező kérelmek intézése

A kérelem teljesítésének előkészítése

18. §

A megkereső állam központi hatósága (a továbbiakban e fejezetben: külföldi központi hatóság) által továbbított kérelmet a központi hatóság fogadja és megvizsgálja a szükséges intézkedések előkészítése érdekében.

19. §

(1) Ha a kérelem nem felel meg a Rendeletben, a hágai egyezményben vagy a viszonyossági nyilatkozatban foglalt feltételeknek, a központi hatóság erről értesíti a külföldi központi hatóságot.

(2) Ha a kérelem teljesítéséhez további iratok, adatok beszerzése szükséges, ennek érdekében a központi hatóság megkeresi a külföldi központi hatóságot.

(3) Hiánytalan kérelem esetében a központi hatóság intézkedik a kérelem teljesítése iránt, és tájékoztatja a külföldi központi hatóságot a kérelem intézésével kapcsolatos adatokról, a megtett intézkedésről.

Tartásdíj megállapítása, megváltoztatása vagy megszüntetése iránti kérelem teljesítése

20. §

(1) Ha a kérelem

- a) tartásdíjat megállapító és tartásdíj megfizetésére kötelező határozat hozatalára,*
- b) tartásdíj felemelésére vonatkozó határozat hozatalára vagy*
- c) tartásdíj leszállítására vagy megszüntetésére vonatkozó határozat hozatalára*

irányul, a központi hatóság a tartási igény peren kívüli teljesítése érdekében megkísérli önkéntes teljesítésre, vonatkozó megállapodás vagy kötelezettségvállalás létrehozását.

(2) A tartási igény peren kívüli teljesítése érdekében a központi hatóság a kérelmet továbbítja az (1) bekezdés *a)* és *b)* pontja esetében a belföldi kötelezett, a *c)* pontja esetében pedig a belföldi jogosult (a továbbiakban együtt: kérelemmel érintett személy) lakóhelye vagy tartózkodási helye szerint illetékes gyámhatóságnak.

(3) A gyámhatóság a kérelemmel érintett személyt 30 napon belül személyesen meghallgatja és tájékoztatja a kérelem tartalmáról, a kérelem alapján teendő intézkedésekről, a tartásdíj fizetéssel kapcsolatos jogokról és kötelezettségekről, valamint arról, hogy lehetősége van a tartásdíj önkéntes megfizetése vagy – a kérelem tartalmától függően – a tartásdíj megváltoztatása, megszüntetése iránti kérelem tárgyában nyilatkozatot tennie.

(4) A gyámhatóság a kérelemmel érintett személy tartásdíjjal kapcsolatos nyilatkozatát jegyzőkönyvbe foglalja, melyet a kérelemmel érintett személy aláírásával lát el. A nyilatkozatnak a következőket kell tartalmaznia:

- a) a tartásdíj fizetésére vonatkozó kötelezettségvállaló nyilatkozatot, vagy a tartásdíj megváltozása vagy megszüntetése iránti kérelemre vonatkozó nyilatkozatot,
- b) a kérelemmel érintett személy személyazonosító adatait és lakóhelyét (tartózkodási helyét),
- c) a kérelmező (tartásdíjra jogosult vagy kötelezett) nevét, lakóhelyét,
- d) a tartásra jogosult személy nevét, a tartási kötelezettség fajtáját,
- e) a megfizetni vállalt tartásdíj összegét, esedékességét, a tartásdíj fizetési kötelezettség kezdő és befejező időpontját, vagy a megfizetni elfogadott tartásdíj összegét, esedékességét, időtartamát, vagy a tartásdíj fizetési kötelezettség megszűnésének elfogadását.

(5) A tartásdíjjal kapcsolatos nyilatkozatot tartalmazó jegyzőkönyvet a gyámhatóság megküldi a központi hatóságnak, melyet az továbbít a külföldi központi hatóságnak és felkéri a kérelmező arra vonatkozó nyilatkozatának beszerzésére; ezt követően a központi hatóság a kérelmező nyilatkozata alapján jár el.

(6) E § szerint kell eljárni akkor is, ha a kérelmező a tartási igényre vonatkozó kérelemmel együtt a származás megállapítására vonatkozó határozat hozatalára irányuló kérelmet is előterjeszt; ez esetben a gyámhatóság a kérelemmel érintett személy teljes hatályú apai elismerő nyilatkozatának beszerzése iránt intézkedik.

21. §

(1) Ha a tartásdíjjal kapcsolatos nyilatkozat beszerzése nem járt sikerrel, vagy a kérelmező a nyilatkozat megtétele ellenére is fenntartja kérelmét, a központi hatóság intézkedik a szükséges bírósági eljárás megindításának előkészítése iránt.

(2) A központi hatóság a kérelmező jogi képviselőjének biztosítása érdekében értesíti a kérelem előterjesztéséről a perre hatáskörrel rendelkező, illetékes bíróság székhelye szerinti jogi segítségnyújtó szolgálatot, a kérelmező részére kirendelt pártfogó ügyvédnek pedig megküldi a jogi képviselő ellátásához szükséges iratokat.

(3) A központi hatóság a pártfogó ügyvédtől tájékoztatást kérhet a kérelem alapján indult eljárás állásáról, a kérelmező érdekében megtett eljárási cselekményekről, nyilatkozatokról.

(4) A pártfogó ügyvéd rendszeresen tájékoztatja a központi hatóságot a képviselő ellátásáról, az érdemi eljárási cselekményekről.

(5) Ha a pártfogó ügyvéd jelzi a központi hatóságnak, hogy a képviselő hatékony ellátása érdekében a kérelmező részére iratok megküldése vagy részéről nyilatkozat megtétele szükséges, az iratok elküldése vagy a kérelmező nyilatkozatának beszerzése iránt a központi hatóság a külföldi központi hatóság megkeresésével intézkedik.

Tartásdíj végrehajtása iránti kérelem teljesítése

22. §

(1) A tartásdíj fizetésére kötelező határozat vagy tartásdíj fizetési kötelezettségvállalást tartalmazó közokirat elismerése és végrehajthatóságának megállapítása vagy végrehajtása iránti kérelem előterjesztése esetén a központi hatóság a kötelezettet

a) értesíti a kérelem előterjesztéséről,

b) tájékoztatja a kérelem alapján teendő intézkedésekről, a tartásdíj végrehajtásával kapcsolatos jogairól és kötelezettségeiről, továbbá arról, hogy lehetősége van a tartásdíj önkéntes megfizetésére vagy halasztás, részletfizetés iránti kérelem előterjesztésére.

(2) Ha a kötelezett a központi hatóság által meghatározott határidőn belül eljuttatja a tartás önkéntes megfizetésére vonatkozó kötelezettségvállaló nyilatkozatát és az esedékessé vált tartásdíj vagy egy részének megfizetéséről szóló igazolást, vagy kérelmet terjesztett elő halasztás, részletfizetés iránt, azt a központi hatóság továbbítja a külföldi központi hatóságnak és felkéri a kérelmező arra vonatkozó nyilatkozatának beszerzésére; ezt követően a központi hatóság a kérelmező nyilatkozata alapján jár el.

23. §

Ha a tartásdíj önkéntes megfizetéséről határidőben nem érkezett nyilatkozat és igazolás, továbbá halasztás vagy részletfizetési kérelmet sem terjesztett elő a kötelezett, vagy ha a kérelmező ezek ellenére is fenntartja kérelmét, a központi hatóság a 21. § megfelelő alkalmazásával intézkedik a szükséges bírósági eljárás megindítása iránt.

A különleges intézkedés megtétele iránti megkereséssel érintett személy adatainak beszerzése

24. §

Ha a különleges intézkedés megtétele iránti megkeresés a tartásra jogosult vagy kötelezett lakó- vagy tartózkodási helyének meghatározására irányul, a központi hatóság megkeresi a polgárok személyi adatait kezelő szervet a lakóhelyre vagy tartózkodási helyre vonatkozó adat beszerzése érdekében, és a beszerzett adatot továbbítja a megkereső állam központi hatóságának.

25. §

(1) Ha a különleges intézkedés megtétele iránti megkeresés a tartásra kötelezett jövedelmére, munkáltatójára, vagyonára vonatkozó adatok beszerzésére irányul, a központi hatóság ennek foganatosítása érdekében megkeresi az illetékes bírósági végrehajtót.

(2) A központi hatóság a bírósági végrehajtó által rendelkezésére bocsátott adatok alapján tájékoztatja a külföldi központi hatóságot arról, hogy

a) a kötelezett rendelkezik-e jövedelemmel, munkaviszonnyal (munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonnyal) vagy vagyonnal vagy sem, illetve

b) a kérelem teljesítése azért nem járt sikerrel, mert a kérelemben közölt adatok nem elegendőek az érintett nyilvántartásokból való adatszolgáltatásra.

Okiratok, egyéb bizonyítékok beszerzése, iratok kézbesítésének elősegítése

26. §

Ha az okirat, egyéb bizonyíték beszerzésére vagy irat kézbesítésének elősegítésére irányuló különleges intézkedés megtétele iránti megkeresés teljesítését nemzetközi szerződés vagy európai uniós jogi norma nem szabályozza, és arra viszonyossági nyilatkozat sem vonatkozik, a központi hatóság a nemzetközi jogsegély teljesítésére vonatkozó külön törvény szerint jár el azzal, hogy a megkeresés teljesítéséhez a külpolitikáért felelős miniszter egyetértését nem kell beszerezni.

Segítségnyújtás származás megállapításához

27. §

A származás megállapításához szükséges segítségnyújtásra vonatkozó különleges intézkedés megtétele iránti megkeresés teljesítése során a központi hatóság és a gyámhatóság a 20. § (6) bekezdése szerint jár el.

IV. fejezet
Záró rendelkezések

Hatályba lépés

28. §

(1) Ez a törvény – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel – 2011. június 11-én lép hatályba.

(2) A 32. § 2012. június 21. napján lép hatályba.

Átmeneti rendelkezés

29. §

A törvény rendelkezéseit a viszonyossági nyilatkozat alapján előterjesztett kérelmek elintézése során a folyamatban lévő eljárásokban is alkalmazni kell azzal, hogy ha a kérelmet nem az e törvény szerinti illetékes bíróságnál terjesztették elő, áttételnek nincs helye.

Módosuló jogszabályok

30. §

(1) Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 33. § (2) bekezdés 5. pont *d)* alpontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[Egyes alkotmányos jogok érvényesítése, illetőleg kötelezettségek teljesítése, valamint a társadalmi igazságosság előmozdítása érdekében a mellékletben és a külön jogszabályokban meghatározott illetékmentes eljárásokon felül tárgyuknál fogva illetékmentes eljárások:]

[az anyakönyvi kivonat kiállítása az alábbi esetekben illetékmentes, ha]

„d) tartásdíj európai uniós jogi norma, nemzetközi szerződés vagy viszonyossági nyilatkozat alapján külföldön való behajtása tárgyában folyó eljárás céljára,”

[történik a kiállítása]

(2) Az Itv. 57. § (1) bekezdése a következő v) ponttal egészül ki:

[Illetékmentes a polgári ügyekben:]

„v) a határon átnyúló tartási ügyekben a tartási igénnyel kapcsolatos kérelem központi hatósághoz történő továbbítása iránti eljárás.”

31. §

(1) A jogi segítségnyújtásról szóló 2003. évi LXXX. törvény (a továbbiakban: Jst.) 22. §-a a következő (3) bekezdéssel egészül ki:

„(3) A határon átnyúló tartási ügyekben eljáró központi hatóság arról szóló értesítését, hogy a tartási igény külföldi jogosultja vagy kötelezettje kérelmére eljárást kell indítani vagy ilyen eljárásban a pártfogó ügyvédi képviselőt kell biztosítani, e törvény alkalmazásában a fél támogatás iránti kérelmének kell tekinteni. A fél részére szóló iratokat ilyen ügyekben a jogi segítségnyújtó szolgálat a központi hatóság részére kézbesíti.”

(2) A Jst. 53. § bevezető szövege helyébe a következő rendelkezés lép:

„A kérelemben a félnek – a határon átnyúló tartási ügyben a központi hatóságnak a támogatás biztosítása iránti megkeresésben – meg kell jelölnie”

(3) A Jst. 61. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A jogi segítségnyújtó szolgálat a határozat jogerőre emelkedését követően pártfogó ügyvédként jogi segítőt, kivételesen ügyvédet vagy ügyvédi irodát rendel ki

a) a fél kérelmére vagy hozzájárulásával, ha az ügy jellegére vagy a fél körülményeire tekintettel már a támogatás engedélyezésekor valószínűsíthető, hogy a fél képviselője meghatalmazás útján nem biztosítható, vagy

b) ha a támogatás nyújtására a külföldi fél határon átnyúló tartási ügyben történő jogi képviselőjének biztosítása iránti központi hatósági megkeresés alapján kerül sor.”

32. §

(1) A nemzetközi magánjogról szóló 1979. évi 13. törvényerejű rendelet (a továbbiakban: Nmtvr.) 40. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„40. § A házastársak a Tanácsnak a házasság felbontására és a különválásra alkalmazandó jog területén létrehozandó megerősített együttműködés végrehajtásáról szóló 1259/2010/EU rendeletének 5-7. cikke szerinti jogválasztással legkésőbb a bíróság által az első tárgyaláson tűzött határidő elteltéig élhetnek. Az erre vonatkozó megállapodás az említett rendelet 7. cikkének (1) bekezdése szerinti alakítások mellett érvényes.”

(2) Az Nmtvr. 41/A. § (1) és (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„41/A. § (1) A bejegyzett élettársi kapcsolat létrejöttére és érvényességére, annak joghatásaira a 37-39. §-ok rendelkezéseit – a (2)-(4) bekezdésben meghatározott kivétellel – megfelelően kell alkalmazni.

(2) A bejegyzett élettársi kapcsolat létesítésének nem akadály, illetve annak érvényességét nem érinti, ha a leendő bejegyzett élettárs személyes joga az azonos neműek bejegyzett élettársi kapcsolatának jogintézményét nem ismeri, feltéve, hogy

a) a magyar állampolgársággal nem rendelkező leendő bejegyzett élettárs igazolja, hogy személyes joga szerint a házasságkötésnek nem lenne akadály, és

b) legalább az egyik leendő bejegyzett élettárs magyar állampolgár vagy Magyarország területén lakóhellyel rendelkezik.”

(3) Az Nmtvr. 41/A. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) A bejegyzett élettársi kapcsolat joghatásaira a (2) bekezdésben meghatározott esetben a magyar jogot kell alkalmazni.”

(4) Az Nmtvr. a 41/A. §-t követően a következő 41/B. §-sal egészül ki:

„41/B. § (1) A bejegyzett élettársi kapcsolat megszűnésére annak az államnak a jogát kell alkalmazni,

a) amelynek területén a kapcsolat megszűnésére irányuló eljárást megindító kereset vagy kérelem benyújtásakor a bejegyzett élettársak szokásos tartózkodási helye található; ennek hiányában

b) amelynek területén a bejegyzett élettársak utolsó szokásos tartózkodási helye található, ha ez a tartózkodási hely a kereset vagy kérelem benyújtásától számított egy évnél nem régebbi időpontban szűnt meg, feltéve, hogy a kereset vagy kérelem benyújtásakor az egyik bejegyzett élettárs még mindig ebben az államban tartózkodik; ennek hiányában

c) amelynek a kereset vagy kérelem benyújtásakor mindkét bejegyzett élettárs állampolgára volt.

(2) Ha az alkalmazandó jog az (1) bekezdés alapján nem határozható meg, továbbá a 41/A. § (2) bekezdésében meghatározott esetben az eljáró bíróság vagy más hatóság saját államának jogát kell alkalmazni.”

(5) Az Nmtvr. 75. § (6) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(6) E törvény

a) 45. § (1) bekezdése, 46. §-a a tartással kapcsolatos ügyekben a joghatóságról, az alkalmazandó jogról, a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, valamint az e területen folytatott együttműködésről szóló, 2008. december 18-ai 4/2009/EK tanácsi rendelet 1. cikkének,

b) 40. §-a, 41/A. § (1) és (2) bekezdése, 41/A. § (4) bekezdése, 41/B. §-a a házasság felbontására és a különválásra alkalmazandó jog területén létrehozandó megerősített együttműködés végrehajtásáról szóló 1259/2010/EU tanácsi rendelet 4. cikkének

végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapít meg.”

(6) E törvény hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti az Nmtvr. 41. §-a.

ELŐZETES HATÁSVIZSGÁLATI ÖSSZEFOGLALÓ

I. A végrehajtás feltételei

Az előterjesztésben foglaltak végrehajtásához az szükséges, hogy a mellékletben szereplő törvényjavaslatban foglalt szabályok végrehajtására a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium, mint központi hatóság készen álljon, illetve a még érintett jogalkalmazók (bíróóságok, gyámhatóságok, a Jogi Segítségnyújtó Szolgálat stb.) arra szintén felkészüljenek.

II. A társadalmi hatások összefoglalása

1. Elsődleges, célzott hatások

Elsődleges cél, hogy a központi hatóság a törvényjavaslat szerinti, a határon átnyúló tartási ügyek vonatkozásában egységes eljárással – az abban résztvevő egyéb hatóságok közreműködésével – gyorsan és hatékonyan végre tudja hajtani a viszonzosságból, valamint a Rendelet és a hágai egyezmény hazai alkalmazásából eredő különböző típusú, összetett feladatait, segítve ezzel a tartásdíj-követelések és a tartással kapcsolatos egyéb igények határon átnyúló érvényesítését.

2. Másodlagos hatások

A társadalmi mobilitásnak, a nemzetközi kapcsolatok fejlődésének eredményeképpen – egyebek mellett – a tartási ügyekben is egyre gyakrabban kerül sor határon átnyúló igényérvényesítésre; az ilyen igényérvényesítés feltételeinek biztosítása során kiemelkedő szerep jut az egyes államok központi hatóságainak. Túl azon, hogy a törvényjavaslat a központi hatósághoz forduló kérelmezők számára is leegyszerűsíti, megkönnyíti az ügyintézését, az olyan peren kívüli ösztönzőket is tartalmaz, amelyek a tartási kötelezettségek önkéntes teljesítésére készítetik az adósokat. Ez további, a tartási ügyeken túlmutató pozitív hatásokkal is jár (pl. igazságszolgáltató hatóságok tehermentesítése).

III. Társadalmi költségek

- a) A vállalkozások pénzügyi terhei: -
- b) A háztartások pénzügyi terhei: -
- c) Az előterjesztéssel érintett valamely konkrét társadalmi csoport terhei: -
- d) Hatékonysági és versenyképességi költségek: -
- e) Az előterjesztés adminisztratív terhei : -

IV. Költségvetési hatások

A tartással kapcsolatos ügyekben a joghatóságról, az alkalmazandó jogról, a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, valamint az e területen folytatott együttműködésről szóló 4/2009/EK rendelet, továbbá a gyermektartás és a családi tartások egyéb formáinak nemzetközi behajtásáról szóló, 2007. november 23-i hágai egyezmény hazai alkalmazásához szükséges jogalkotási és egyéb feladatokról szóló IRM/IKSZFO-ID/1128/2010. számú előterjesztés alapján 2010. októberében döntött a Kormány a Rendelet és a hágai egyezmény szerint központi hatóság kijelöléséről (KIM).

Az előterjesztő már akkor jelezte a Kormány számára, hogy bár a Rendelet, a hágai egyezmény és a Tartási törvény számos, a központi költségvetés számára megtakarítást eredményező rendelkezést tartalmaz, számolni kell a központi hatóság feladatellátására szolgáló költségvetési forrásigénnyel is, így a KIM Igazságügyi Együttműködési és Nemzetközi Magánjogi Főosztályának Nemzetközi Magánjogi Osztályán további öt jogász végzettségű kormánytisztviselő alkalmazásával. Az előterjesztést a Kormány akként fogadta el, hogy a létszámgigény – a Rendelet és a hágai egyezmény által előírt többletfeladatokra tekintettel – támogatható, a szükséges többletlétszámot a KIM – a kormányhivatalok bevonásával – belső átcsoportosítással oldja meg; ezt a hatályba lépés időpontjára tekintettel (2011. június 18.) a tárcának a második félévben kell végrehajtania.

Említést kell tenni továbbá a határon átnyúló tartási ügyek intézésében részt vevő gyámhatóságoknál és a Jogi Segítségnyújtó Szolgálatnál jelentkező költségvetési hatásokról. Fontos rámutatni, hogy a gyámhatóságok jelenleg is ellátnak az előterjesztés mellékletét képező törvényjavaslatban foglaltak szerinti feladatokat. Ehhez képest nagyságrendi ügyszám-változásra nem lehet számítani a következők miatt: a határon átnyúló tartási kérelmek száma a többféle kérelem lehetővé tétele okán ugyan növekedik, viszont a már meghozott tartási határozat végrehajtására vonatkozó kérelemnél – a végrehajtás gyorsítása érdekében – már nem lesz gyámhatósági „egyeztetési” szakasz. Ebből következően a gyámhatóságoknál az előterjesztés előreláthatóan nem fog számottevő költségnövekedést okozni. A Rendeletben és a hágai egyezményben foglaltaknak eleget téve a törvényjavaslat – jogi segítségnyújtás keretében – a tartásdíj megállapítása, megváltoztatása vagy megszüntetése iránti kérelmeknél a kérelmező részére pártfogó ügyvédi képviselőlet biztosítását irányozza elő. A gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet 170. § (8) bekezdése kimondja, hogy a belföldi adós tartási kötelezettségének teljesítése céljából a gyámhivatal eseti gondnokot rendel ki – többek között – a magyar bíróság előtt történő perindítás tárgyában. A jogi képviselőlet biztosítása tehát szintén egy már létező állami feladat, aminek a végrehajtását az előterjesztés az eseti gondnokok helyett a pártfogó ügyvédekhez rendeli, miután az eseti gondnok jogintézményének elsődleges célja olyan felek érdekeinek képviselése, akik akadályoztatásuk miatt az eljárásban részt venni nem tudnak, ellentétben a Rendelet és a hágai egyezmény szerinti külföldi kérelmezőkkel. A pártfogó ügyvédek e többletfeladatából keletkező többletköltségek először leginkább 2012. évben jelentkezhetnek tekintettel arra, hogy a pártfogó ügyvédi díj megfizetése a vonatkozó miniszteri rendelet értelmében az eljárást befejező jogerős határozat kézhezvételét követően történik. A többletköltségeket másrészt ellensúlyozza az eljárásba iktatott permegelőző metódus, ami révén várhatóan a tartási igényeket kisebb mértékben érvényesítik majd peres úton. Amennyiben mégis jelentősebb számú ügyben kerülne sor pártfogó ügyvédi közreműködésre és az eljárások jogerős lezárására még ebben az évben, úgy arra a jogi képviselőleti kiadások fedezésére szolgáló felülről nyitott előirányzat összegének emelése jelenthet megoldást.

Az előterjesztést a Kormány nem tárgyalta meg, ezért az nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

15

V. Egészségügyi hatások

Az előterjesztésnek várható egészségügyi hatása nincs.

VI. Környezeti hatások

Az előterjesztésnek várható környezeti hatása nincs.